

Nepasitenkinsime pasiektais laimėjimais

Rokiškio mieste pradinės mokyklos Nr. 1 mokytojai, apsvaistę 1948—1949 mokslo metų darbu rezultatus ir juos palyginę su ankstesniais mokslo metais, nustatė, kad darbas mokykloje pagerėjo, ko išdavoje ir rezultatai gavosi geresni. Taip, pav., I ir II skyrių visi mokiniai perkelti į auktesnį skyrių (mokytojai Šlapelytė ir Jokšas). 1947—48 m. m. IV skyriaus keli mokiniai buvo neprileisti prie egzaminų, o egzaminų metu irgi buvo paklikti antriam mokslo metams; 1948—1949 mokslo metais visiems (71 mokiniui) buvo leista laikyti baigiamuosius egzaminus, tik iš jų 12 mokinių egzaminai iš lietuvių kalbos ar aritmetikos, dėl nepakankamo šių dalykų žinojimo, buvo atidėti rudenį. Šie mokiniai, mokytojų kontroliuojami, tinkamai rengiasi rudenį egzaminams, todėl tikimasi ir juos iš mokyklos išieisti (mokytojos Rinkevičiūtė ir Jukontėnė).

Praeitais mokslo metais mokykloje buvo dirbta trimis pamainomis, kas labai kiludė sėkmingam darbui. Ateinančiais mokslo metais kiekvienam iš keturių skyrių bus maždaug po 100 mokinių. IV skyrius padidės 30 mokinių, bet sumažės I skyrius mokinių skaičius, nes praeitais mokslo metais

tėvai suvedė apie 20 vaikų 6 metų amžius, kuriuos vėliau iš mokyklos vėl atsiėmė kaip nepilvalančius jos lankyti. Taigi, ateinančiais m. m. I skyrių bus priimti vaikai, gimę tik 1942 metais. Mokykloje amžiaus vaikų surašymą atliks patys mokytojai, bet praktika parodė, kad atfaktas surašymas iki rudens pašalčia dėl miesto gyventojų judėjimo, todėl greičiau reikėtų vykdyti LTSR Ministrų Tarybos 1947. XI. 21 d. nutarimo Nr. 809 § 4 ir 5 („Tarybinio darbuotojo vadovas“, 655 pusl.).

Praeitais m. m. mokykloje buvo 11 komplektų ir tiek pat mokytojų; vidutiniškai kiekvienam mokytojui teko po 35 mokinius. Panašus kiekis komplektų ir mokytojų turėtų būti ir ateinančiais mokslo metais, nes mokykloje bendras mokinių skaičius nepasikeičia.

Mokyklos pastatas iš ore ir vidaus, tuoje po mokslo metų užbaigimo, pradėtas remontuoti. Jis jau baigiamas atremontuoti, ir tuoj bus likviduoti visi vokiečių okupacijos metais padaryti suniekojimai.

Mokytojai savo darbui per šias vasaras atostogas geriausiai pasiruošę, nes iš jų 7 mokosi neaktyvūs būdai mokytojų seminarijose.

J. JOKŠAS,
mokyklos vedėjas

AUGUSTINAVOS KLUBE — SKAITYKLOJE

Nesenai Panemusėle vaičiaus Rybokų apylinkės Augustinavos klubo—skaityklos meno saviveiklos būrelis nariai, vadovaujami klubo—skaityklos vedėjas dr. K. Čepelytė, pamirėjo lietuvių tautos įžymie-

sios poetas Salomėjos Nėries keturių metų mirties sukaktį. Šiai progai skirtą paskaitą laikė drg. Čepelytė. Po to sekė eiterasčių deklamavimas ir kt.

K. Vilinskas

Lankėsi kino teatras

Juodupės vaič., „Paupės“ kolekto valstiečiai neseniai apilankė kilažjavas kino teatras. Buve demonstruojamas filmas „Savorovas“. Filme turinys apie pilkų ruų karvedį, ve-

siuos poetas Salomėjos Nėries keturių metų mirties sukaktį. Šiai progai skirtą paskaitą laikė drg. Čepelytė. Po to sekė eiterasčių deklamavimas ir kt.

J. Berželis

Liepos 2 dieną mirė įžymus tarptautinio darbininkų sąjūdžio veikėjas, Bulgarijos Liaudies Demokratinės Respublikos Ministrų Tarybos Pirmininkas, Bulgarijos Komunistų partijos Centro Komiteto generalinis sekretorius drangas Georgijus Michailovičius Dimitrovas.

TASS'o spaudos klisė

TRUMPAI

Kolūkiečių — moterų susirinkimas įvyko Juodupės vaič. Mainietų apylinkėje. Susirinkime dalyvavo „Nevėžio“, „Nemunėlio“ ir „Vyžūnų“ kolūkietės. Dalyvaujant valsičiaus moterų organizatorėi drg. Gaidonienėi, susirinkimo dalyvės išrinko delegatas į apskrities kolūkiečių — moterų konferenciją.

J. Skvorcys

Tešia darbą atostogų metu Pandėlio gimnazijos meno saviveiklos būrelis nariai, Nesenai jaunieji vaidybininkai surengė viešą vakarą, paskatydami 3-ją vaikų pjesę „Judri vietelė“. Taip pat su programa jie lankėsi ir Suvalniškėje. Netrukus numatoma vykti į Panemunį.

Vyt. Šaškauskas

Tarybų Lietuvos 9 metines sutinkant

Ką atnešė buržuazijos valdžia Lietuvos liaudies ūkiui

Buržuazinių nacionalistų valdoma Lietuva negalėjo turėti platesnio ekonominio išsivystymo galimybių jau vien dėl tos priežasties, kad jos tikrieji šeiminkai — užsienio impericlistai nebuvo suinteresuoti jos ūkiniu augimu, jos gamybinių jėgų išsivystymu: ekonomiskai neišsivystyta Lietuva sudarė jiems gerą rinką jų pramoninėms prekėms ir neišsėmiamą šaltinį pigiai žaliavai bei maisto produktams gauti.

Jaunoji Lietuvos buržuazija, stiekdama greito pralobimo, didžiausią savo dėmesį skyrė kaip tik toms ūkio šakoms, kurios kapitalas greičiau apsiiverčia ir greičiau duoda pelną. Štai kodėl lietuviškoji buržuazija labai neserial investavo kapitalu į pramonę, kuri reikalauja didelių kapitalo investavimų ir kurioje kapitale apyvarta bei pelno gavimas vyksta palyginti lėtai. Lietuvos buržuazija pagrindinį savo dėmesį skyrė prekybai ir bankams.

Buržuaziniai nacionalistai visada savo ekonomine politika aktyviai rėmė buržuazijos linkimą į labiausiai parazitinės ūkio šakas. Jie atvėrė jai plačiausias galimybes pralobti iš eksporto, kuris žiauriai apilėšė valstiečių mases. Jie rėmė importą visokių pramonės gaminių, kurie dažnai galėjo būti pagaminti Lietuvoje, bet kurių gamybos organizavimas žadėjo kapitalistiniam verteiems mažiau pelno, negu jų įvežimas iš užsienio. Pagaliau jie suteikė bankininkams neribotas galimybes plėsti šalies darbe žmones. Bankai už teikiamas paskolas imdavo 25 — 35 metinius procentus.

Po pirmojo pasaulinio karo Lietuvos ekonomika lėtai atsikūrė, nepaisant to, kad tas karas padarė Lietuvai žymiai mažiau nuostolių, negu hiterizmas įsiveržimas. Buržuaziniams nacionalistams — to meto Lietuvos valdytojams — nelabai rūpėjo spurtus pramonės bei liau-

dies ūkio pokariui atkūrimas. Visą savo energiją jie paskyrė ne kovai su šalies ekonominiu atsilikimu, o kovai su savo liaudimi. Jų pirmasis rūpestis buvo tvirtai užtikrinti buržuazijos politinę valdžią.

Oficialūs buržuazinės Lietuvos statistiniai leidiniai „Lietuva skaitmenimis 1918—1928 m. m.“ taip rašo apie šalies pramonės būklę 1928 metais: „Palyginti su prieškariniais laikais, labai yra sumažėjusi metalo bei mašinų, miško ir odos pramonės gamyba. Metalo bei mašinų pramonėje dabar darbininkų dirba 2000 mažiau, negu prieš karą. Apie 500 darbininkų mažiau dirba ir miško pramonėje...“ (Žiūr. 68 pusl.).

Pagrindinis buržuazinės Lietuvos pramonės išsivystyme laikotarpis teko 1928 — 1938 metams. Tačiau keks menkas buvo šis „išsivystymas“ rodo tas faktas, kad 1938 metais, oficialiais „Pramonės, prekybos ir amatų rūmų“ duomenimis,

Lietuvos pramonėje darbininkų skaičius siekė iš viso 31,689 žmones. Gi pusė visų jų darbininkų dirbo „įmonėse“, kurios turėjo ne daugiau, kaip 5 darbininkus.

Buržuazinės Lietuvos pramonė neturėjo neišvengiamos karinės, statybinų medžiagų pramonės ir pakankamo energinio ūkio. Tai įvyko dėl to, kad šios šakos reikalavo didesnių kapitalo investicijų ir negalėjo zadėti greite bei žymeus pelno. Tuo tarpu Lietuvoje buvo plačios galimybes išvystyti šioms pramonės šakoms, be kurių jokia pramonė negali normaliai gyvuoti ir augti.

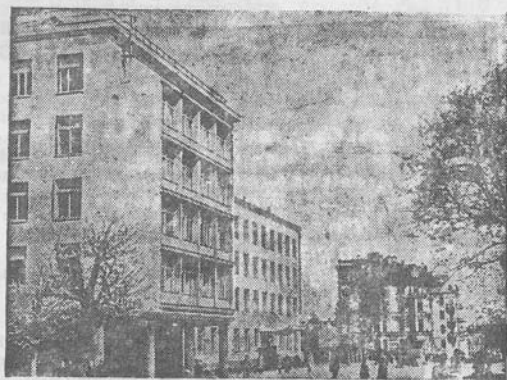
Labai atsilikusi buvo buržuazinėje Lietuvoje metalo apdirbamoji pramonė. Jos gamybos vertė siekė iš viso 5,2 procento bendrosios pramonės produkcijos vertės. Si pramonės šaka nesivystė dėl to, kad ji reikalavo didelių kapitalų ir nežadėjo greite pelno kapitalistams. Odes ir avayinės pramonės produkcijos lygis 1938 metais buvo žemesnis, negu prieš pirmąjį pasaulinį karą. Buržuazinių nacionalistų ekonominės politikos anti-

tuotinis pobūdis pasireiškė jau vien tuo, kad buržuazinė Lietuva eksportuodavo stambius žaliuos odos kiekius ir importuodavo turėjo ne daugiau, kaip 5 darbininkus.

Vienintelė pramonės šaka, kuri buržuazinėje Lietuvoje vystėsi, buvo tekstilės pramonė. Buržuazija jai skyrė ypatingą dėmesį dėl to, kad, palyginti su kitomis pramonės šakomis, ji reikalavo mažesnių investicijų ir duodavo didesnę pelną. Tačiau tekstilės pramonė dirbo išimtinai importuota žaliava. Tuo pačiu metu liaai, kuriuos taip gausiai gamina Lietuvoje žemes ūkis, visiškai nežymiais kiekiais buvo panaudojami audiniams gaminti.

Buržuazinės Lietuvos pramonėje metal iš metų vis labiau didėjo užsienio kapitale investuojamas. 1939 metais bendras Lietuvos ūkinių bendrovių kapitalas siekė 97.400.000 litų, o užsienio kapitalo dalis — 56.300.000 litų, t. y. užsienio kapitalui priklausė lemiamoji visos Lietuvos ūkinių bendrovių kapitalo dalis.

BAJORAS,
Aleksandravėles vaič. v. v. bibliotekos vedėjas

Nuotraukoj: rekonstruota Komunarų gatvė Vilniuje.
(ELTOS fotokrenka)

APSKRITIES KOLŪKIUOSE

Plečiama gyvulininkystė

Reikiškio valsčiaus LKP(b) VI-jo suvažiavimo vardo kolūkio valstiečiai paslaukojaučiai kovoja dėl produktyviosios gyvulininkystės išvystymo. Tiesiogiai suprato, kad gyvulininkystės spartus išvystymas — tvirtas laides ž. ūkio artelei suklostėti, kolūkiečiai jau įkūrė keturias auštos prekingumo gyvulininkystės fermas: stamblių raguotųjų (36 karvės), kiaulių — 18 (iš jų 8 motininės), avių — 15 (iš jų 6 motininės) ir paukščių. Kolūkiečiai valdyba su eile kolūkių sudarė sutartis dėl gyvulių prieauglio išauginimo.

Kolūkiečiai taipogi laukia gausaus derliaus. Grūdinių kultūrų sėjos planas čia buvo žymiai viršytas. Kolūkiečiai apėjo 15 ha fondinės žemės. Pastaruoju metu čia stropiai prižiūrimi pašėliai, vyksta piktžolių ravėjimas. Visos kolūkių jėgos dabar nukreiptos pavyzdiniam pasirengimui derliaus nuėmimo darbams. Jau pilnai atremontuoti dvi kartines mašinos, du arkliniai grėbliai. Statybos — remonte brigada baigia klojimų remonto darbus.

P. Šarkevičius

Kolūkietės — pirmūnės

Juodupės valsčiaus „Pažangės“ kolūkio gamybos išplėtimui aktyviai dalyvauja šio kolūkio moterys. Kolūkietės — pirmūnės: Gaivanauskienė Ona, Diržytė Ona ir Raišienė Ona pasitaujančiais žygdarbiais kovoja dėl 200 dv. centnerių cukrinių runkelių derliaus iš ha penkių ha pasėlių plote gavimo. Šios moterys taipogi pasižymėjo ir šienapjūtės darbuose.

O. Makveckaitė

Pirmieji žingsniai

„Tikroje kelio“ kolūkis dar visada neseniai susikūrė, tačiau visuomenės akie išplėtimui srityje jau pasiekė eilę rimtų laimėjimų. Grūdinių kultūrų sėjos planą kolūkiečiai viršijo 28 proc. Įurtos trys gyvulininkystės fermos: stamblių raguotųjų (22 vienetai), kiaulių (15 vienetai), avių (25 vienetai).

Kolūkiečiai pilnai įvykdė šių metų pieno paruošimo valstybinį planą ir 1950 metų sąskaiton valstybei pristatė 600 kg pieno. Kolūkiečiai už iš pieno ūkie gautas pajamas įsigijo 3 pienuosius mašinas ir du arklinius grėblius. Kolūkiečiai taipogi baigia įvykdyti ir mėses paruošimo valstybinį planą.

Gyvulininkystės spartesniau išvystymui kolūkyje steigama tvirta pašarinė bazė. Čia jau nušienauta 25 ha natūralinių pievų ir 13 ha dobilų.

Ig. Staankūnas

MŪŠŲ TĖVYNĖ — AVIACIJOS TĖVYNĖ

Dailininkų V. Koreckio ir V. Gicevič darbo plakatas, išleistas „Mūsų leidykla“.

Kinijos Liaudies išvaduojamosios armijos generalinio štabo pranešimas

Kinijos Liaudies išvaduojamosios armijos generalinio štabo pranešimas, kuriame pasakyta, jog per trejus liaudies išvadujamoje kare metus gromaduo nuostoliai siekia 5.691.400 žmonių. Per trečiuosius karo metus, pradėdant nuo 1948 m. liepos 1 d. iki 1949 m. birželio 30 d., gromaduo nuostoliai siekė 3.050.000 žmonių.

Per trejus metus Liaudies išvaduojamosios armijos nuostoliai siekė 1.432.900 žmonių. Birželio pabaigoje išvaduojamose rajonuose teritorijoje siekė daugiau kaip 30 proc. visos Kinijos teritorijos. Išvaduojamųjų gyventojų skaičius siekia 279.274.000 žmonių, arba daugiau kaip 58 proc. visų Kinijos gyventojų.

(TASS—ELTA).

Kam reikalingas „oro tiltas“?

Stambūs Anglijos ir JAV kapitalistų pinigai

BERLYNAS, VII. 15 d. (TASS). Vadinamasis oro tiltas (krovinių pervežimas lėktuvais iš Vokietijos vakarinių zonų į Berlyną vakarinius sek lūs) atneša milžiniškus pelnus Anglijos ir JAV privačioms kompanijoms. Oficialiais amerikiečių duomenimis, krovinių pervežimas „oro tiltu“ atsieina kasdien 400 000 dolerių arba 1.200.000 vakarinių markių tvirtu kelčiamuoju kursu. Pagrindinę šios sumos dalį gauna JAV ir Anglijos aviacijos bei mašinos kompanijos. Taip, pavyzdžiui, Anglijos aviacijos kompanijos su „British European airways“ priešakyje iš „oro tiltu“ operacijų gauna per mėnesį 200.000 svarų sterlingų gryno pelno. Tačiau yra žinoma, kad anglių lėktuvai oficialiose „oro tiltu“ operacijose vaidina antrąjį vaidmenį. Žymiai didesnių pelnų gauna JAV aviacijos kompanijos.

Komercinių situacijų nuomone, susitarimas tarp TSSR ir vakarinių valstybių dėl transporto ir prekybos apribojimų panaikinimo suduoda rimtą smūgį šių kompanijų pelnams. Bijodamos, kad tapusie nereikalingu „oro tiltu“ operacijos gali būti nutrauktos, minėtosios kompanijos ketina iškelti prieš amerikiečių ir anglių karines administracijas teismo bylą, nes sutinkamai su iki šių metų pabaigos galiojančiais sutartimis karinės administracijos privilegijoms suteikti stambius netesybas, jeigu sutartis bus nutraukta be šių kompanijų kaitės.

Dėl to amerikiečių ir anglių karinės administracijos nutarė toliau vykdyti „oro tiltu“ operacijas, suversdamos su jomis susijusias išlaidas vokiečiams. Amerikiečių karinės administracijos organai laikraščiu „Di neue ostung“ paskelbė oficialų pareiškimą apie tų operacijų tęsimą.

(ELTA).

ITALIJOS DARBU ŽMONĖS SVEIKINA PALMIRO TOLJATĮ

ROMA, VII. 15 d. (TASS). Laikraščiu „Unita“ pranešimu, liepos 14 dieną, metinių dieną, kada įvyko pasikėsimas prieš Italijos komunistų partijos vadovą Palmiro Toljatį, gausios darbu žmonių delegacijos, atvykusios iš visų šalies kampų, apilankė komunistų partijos sekretorių, norėdamos asmeniškai jį pasveikinti ir perduoti jam vaiv organizacijų sveikinimus. Įvairių komunistų ir darbu žmonių dovanos, kompartijos vadovybės adresu gaunamos iš visų šalies kampų, išreikiama meilė ir atsidavimą Palmiro Toljatiui.

(ELTA).

Atsakingas redaktorius
A. Fainblumas

1949 metų Valstybinio plano Lietuvos TSR liaudies ūkiui atkurti ir išvystyti vykdymo rezultatai per birželio mėn. ir 1949 metų antrąjį ketvirtį

Lietuvos TSR Statistikos valdyba pranešė, kad bendrosios produkcijos gamybos planą visą respublikos pramėnė 1949 m. birželio mėn. įvykdė 105 proc. ir iš viso per 1949 m. II-įjį ketvirtį 104 proc.

Gerų rodiklių pasiekė Lengvosios pramonės ministerija, kuri įvykdė mėnesinį planą 115 proc., Maisto pramonės ministerija, kuri mėnesinį planą įvykdė 104 proc., o antrojo ketvirčio planą 115 proc., Mėšos ir pieno pramonės ministerija, įvykdžiusi mėnesinį planą 106 proc., o II-jo ketvirčio planą — 102 proc., Miško ir popieriaus pramonės ministerija mėnesinį planą įvykdė 105 proc., o II-jo ketvirčio — 108 proc., Sveikatos apsaugos ministerija mėnesinį planą įvykdė 108 proc., o II-jo ketvirčio — 104 proc., Komunalinio ūkio ministerija — mėnesinį planą 102 proc., o II-jo ketvirčio — 107 proc., Poligrafijos pramonės, leidybių ir knygų prekybos valdyba mėnesinį planą įvykdė 111 proc., o II-jo ketvirčio planą — 131 proc. ir kt.

Gamybinė kooperacija bendrosios produkcijos gamybos birželio mėn. planą įvykdė 111 ir II-jo ketvirčio — 110 proc., tame tarpe: Gamybinės kooperacijos valdyba prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos — birželio mėn. 110 proc. ir II-jo ketvirčio 109 proc. ir lavalidų kooperacijos sąjunga — birželio mėn. planą — 118 proc. ir II-jo ketvirčio planą — 120 proc.

Svarbiausių dirbinių gamyba, palyginti su 1948 m., žymiai padidėjo. Pav., elektros energijos gamyba, palyginti su 1948 m. II-uoju ketvirčiu, siekia 127 proc. Raudonų ir sindikatinų plytų — 123 proc., ruleninės

medžiagos stogams dengti — 180 proc., stiklo langams — 309 proc., degtukų — 143 proc., medvilninių verpalų — 140 proc., medvilninių audinių — 127 proc., lininių audinių — 153 proc., šilkinų audinių — 184 proc., trikotažo balinėjams — 147 proc., viršutinio trikotažo — 153 proc., odinės avalynės — 165 proc., valaikio — 156 proc., žuvies sugavime — 200 proc., muilo — 236 proc., višnių — 176 proc., elektromotorių — 4,9 karto, aliuminijos lydų — 261 proc., superofato — 181 proc. ir t. t.

Visa Lietuvos TSR pramonės bendroji produkcija per 1949 m. II-įjį ketvirtį padidėjo 32 proc., palyginti su 1948 m. II-uoju ketvirčiu.

Lietuvos geležinkeliai 1949 m. II-jo ketvirčio planą įvykdė: a) pakrovime — 102 proc., b) iškrovime — 98 proc. Garvežių remonto planas per II-įjį ketvirtį įvykdytas: pakyles — 112 proc. ir praplovimo — 98 proc. 1949 m. II-jo ketvirčio krovinių pervežimo planą vėndens keltais Nemuno laivinkystė įvykdė: a) krovinių pervežime — 108 proc., b) keleivių pervežime — 111 proc.

1948 m. II-jo ketvirčio respublikinės priklausomybės ūkių šakų kapitalinės statybos planas per tą laikotarpį įvykdytas 114 proc. 1949 m. I-me pusmetyje įvykdytų kapitalinių darbų apimtis padidėjo 29 proc., palyginti su 1948 metų I-uoju pusmėčiu.

Mažmeninių prekių apyvartos II-jo ketvirčio planas įvykdytas 107 proc., tame tarpe prekybos tinkle mažmeninių prekių apyvartos planas — 106 proc. ir visuomeninėje maitinimo mažmeninių prekių apyvartos planas — 109 proc.

Trakų apskrities kolūkiai pradėjo rugiapiūtę

TRAKAI, liepos mėn. 18 d. KP(b) VI suvažiavimo vardo (ELTA). Apskritis kolūkiai kolūkyje drauge Bernatavičiaus pradžioje atrankinę rugiapiūtę, brigada per dieną nukirto 3,5 t „Žvaigždės“ artelės laukus ha rugių. Kolūkiečiai Osipai išėjo 12 kirtėjų, dirba viena Bulimile pirmą kartą nukirto kertameji mašina. Lietuvos 0,5 ha.